

LES VEUS DE PENÈLOPE

(Accèssit del Premi “Marqués de Bradomín”)

Autora:

ITZIAR PASCUAL

Traducció:

GEMMA PERIS

DRAMATIS PERSONAE

Penèlope: Mare de Telèmac, esposa d'Ulisses. I malgrat Homer, sang i dona d'ella mateixa. L'acompanyen la força del temps i el vigor de la nostàlgia.

La Dona que Espera: Dona en trànsit per una absència.

L'Amiga de Penèlope: Eixerida, de fàcil paraula, bon cor i esperit desimbolt. La irreflexió fosa en les millors intencions.

Teler: Ombra silenciosa que acompanya i parla.

TEMPS

Entre la vigília del comiat i molts anys després.

LLOC

A Itaca. I a totes les ciutats del món que s'anomenen Itaca.

Ú: Adéu Ulisses

So d'ones que bateguen contra la costa. A escena un enorme teler blau, color de l'espera. Penèlope parla davant el teler, d'esquena als espectadors.

PENÈLOPE: L'alba ha arribat amb fragàncies de fressia i vara de Jessé. Amb alè de resurrecció. He sabut aleshores que te n'anaves. Ho sabia d'abans però no ho havia volgut reconèixer. Hi ha quelcom de desamor en la partida. Si més no per qui es queda; per aquell que veu l'esquena del que marxa i no el seu rostre.

Els teus ulls s'entristiren pensant en la calma, en la quietud d'Itaca i la seua densa arborada. Vaig ser una àncora fràgil per a la teua partida. I l'excusa va arribar amb Agamèmnon, l'Àtrida sobirà.

Penèlope es mostra al públic. A la mà porta un cabdell blau que es desembrolla lentament, mentre deixa caure el fil a terra. El seu moviment construeix una arquitectura d'esperes.

PENÈLOPE: Anit la son m'abraçà càlidament. I vaig veure la teua ombra allunyant-se del nostre tàlem d'argent i olivera; vaig veure cadàvers a les cambres i sales de palau amb el segell de les teues sagetes enverinades d'orgull. Vaig veure la passió d'una dona disposada a oferir-te la immortalitat a canvi de jeure amb tu. I vaig veure l'ombrívola mansió d'Hades on es congreguen les víctimes i els botxins de nostra set de poder; o de justícia.

Nostra no, Ulisses. Teua. La teua ànsia és ara la de la conquesta. Ves-te'n doncs. No hi ha més dolor que amor a les meues paraules. Ves-te'n. I encara que en dir-ho sentís el punyal a la gola, mil cops ho diria. Ves-te'n amb la teua set de temps, món i vida.

Jo romandré al càrrec del que aquí deixes: el teu palau, el teu bestiar, el nostre fill. I jo mateixa, si no m'he tornat boja abans de la teua arribada. Per un sol dia que marxares llarga em sabia la teua absència, però sé que la deessa Atenea vetllarà pel teu bé.

Ves-te'n ja per poder tornar abans. Per què les llunes de solitud passen més de pressa; encara que el dolor comence abans.

Ves-te'n abans que em penedesca. Abans que pronuncie un "queda't". Abans que vullga tornar a mirar-te i no et trobe.

Ves-te'n

Penèlope surt d'escena.

Dos: El Comiat

S'escolta la cançó "Com va anar?" de Benny Moré. A escena la Dona que espera, envoltada d'un exèrcit de sabates, botes, sandàlies i sabatilles desparellades. Va ordenant els parells i buscant la parella de cadascun.

LA DONA QUE ESPERA: Havia imaginat de mil maneres eixa paraula perversa de dues síl·labes: A-DÉU. Fins que l'aigua ens reunisca novament sota la llum de la tarda. Fins que l'aire ens contamine amb alegria o tristesa. Fins que ens tornem a veure. Havia suposat mil cinc-centes tretze maneres de comiat. *(pausa)*
La real fou la mil cinc-centes catorze.

Se'n va anar.

De vegades la seua ombra m'acompanya quan balle. La seua respiració –aquí, entre el coll i la galta- s'interposa amb qualsevol que em tregui a ballar. De vegades és com el bandoneó que em persegueix pidolaire al Metro, com la veu d'un arbre que continua creixent dintre meu.

De vegades m'agradaria no pensar. Observar el que m'envolta –el jardí de sorra, la vorera, el contenidor de vidre, el fanal, el rètol de la peixateria- i res més. Deixar passar la vesprada com un viatger abrigallat en el retard del tren. Seria fantàstic ser així: lleuger, volàtil, efímer. L'ombra d'allò que vàrem ser, el presagi del que desitgem.

Però no. No ho som. Ens hem lliurat al fred dels temps. Que el pensament s'amare en calma.

S'escolta "Somos novios" d'Armando Manzanero. La Dona que Espera balla sola, col·locant els braços i la mirada en un company imaginari. Al seu voltant tots els parells de sabates disposats com si es tractés d'una pista de ball. La Dona que Espera surt d'escena.

Tres: Totes som iguals

A escena, l'Amiga de Penèlope. Parla amb la galta pegada al muscle i la mà a l'orella. Camina donant voltes tot envoltant el teler

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Com va? I això? Però què dius? I t'ha deixat...? Però quan se n'ha anat? Què fort. I què et va dir? Ja. El de sempre. I com ho portes? Normal. I li permets que se'n vaja així com si res? A mi això no em passaria mai. A mi no. Jo ho tinc molt clar. Per ací no passe. I per què no el deixes? I per què? Tu vals molt més. On va a parar. Si no t'arriba ni a la sola de la sabata. Damunt. Faltaria més. I a saber amb qui estarà ara. *Refiat del Dimoni... o de la Verge*, que no sé com és el...

L'Amiga de Penèlope s'atura un moment. Encén un cigarret. Li fa una pipada i continua caminant.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Però si ningú no espera ningú, *guapa!* Que tu sí? No em vull clavar on no em manen però... Fins i tot a la cançó de Serrat acaba malament. Que no saps quina? Té nom de dona: Lucrecia o alguna cosa així. Però es veia vindre , eh... Açò et passa per ser com ets. Sí: comprensiva, tolerant, amable. Jo no. Jo no li deixe passar ni una. A mi m'ho anava a fer. Li'n monte una que se'n recorda tota la vida. I tant que sí. Ara, se'ls ha de posar les coses al lloc. Després no hi ha protesta que valgi. S'acostumen a la bona vida... i ja saps la dita: Els hi dones la mà i s'agafen la mànega.

L'Amiga de Penèlope es mira el canell. S'atura.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Bo. El que et deia, que se'm fa tard. *(Pausa)*. No. No, és Carles. *(Pausa)* Fa uns dies que està pansit i vaig a fer-li el sopar. *(Pausa)* Es que li ha pujat el colesterol i està seguint una dieta tova. Res greu. *(Pausa)* Però ja saps com són; que si fes-me un arrosset, que siestic cansat, que si passa't per casa i sopem junts...

Ja, ja, ja, ja, ja, ja, ja, ja.

No, si en el fons tots són iguals. *(Pausa llarga)*

En fi. Què hi farem. Be, cuida't eh. I d'això teu, el que diuen: envia'l a cagar.

L'Amiga de Penèlope surt d'escena.

Quatre: Done consells

S'escolta "Encantada de la vida" de Benny Moré. A escena La Dona que Espera i l'Amiga de Penèlope davant d'una instal·lació de petites taules de ferro, atapeïdes d'imatges i records. La Dona que espera fa fotografies amb una polaroid de cada objecte i d'algun dels espais més íntims del seu cos.

LA DONA QUE ESPERA: La dona que espera du tallat al pit un ametller florit.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Un curset de macramé i se te'n va la tonteria.

LA DONA QUE ESPERA: La dona que espera renta els seus llençols amb calç i cendra.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Iniciació al punt de creu, que relaxa molt.

LA DONA QUE ESPERA: La dona que espera fa gust a desgel en eclipsi de lluna.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: En aquesta revista ho expliquen tot. I amb el primer fascicle, de franc, un teler i dos cabdells.

LA DONA QUE ESPERA: La dona que espera aprèn puresa dels cirerers.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Un licoret? Millor dos, que entonen el cos.

LA DONA QUE ESPERA: La dona que espera s'abraça als mastelers dels dies il·lustres.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: T'he portat una xocolata boníssima. I sense ametlles.

LA DONA QUE ESPERA: La dona que espera xucla la tristesa en tassa de desdejuni.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Una conversa telefònica i apa! A passar la tarda.

LA DONA QUE ESPERA: La dona que espera recorre els bassals de la tempraça.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: La dona que espera desespera.

LA DONA QUE ESPERA: Una mica.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: I el macramé? I el punt de creu? I la revista? I els licors? I la xocolata? I el telèfon? I la frivolitat?

LA DONA QUE ESPERA: Frivolitat?

L'AMIGA DE PENÈLOPE: FRI-VO-LI-TAT

LA DONA QUE ESPERA: Tu creus? No sé.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Sí, dona.

LA DONA QUE ESPERA: D'acord.

Cinc: Jo seré el teu baby

S'escolta "Caribe Intro" de Michael Camilo La Dona que Espera es vesteix amb una gavardina blanca, sabates de taló alt del mateix color, guants d'antelina i unes ulleres negres. Pren una enorme bossa que porta al braç. Darrere la seua ombra es projecten imatges de perfums embolcallants, sofisticats, vestits de nit, sabates de taló d'agulla i productes de cosmètica de luxe.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: La vaig veure tan trista que li vaig dir "anem-nos-en a comprar". "No vaig bé de diners" em va dir. "I què hi fa? A qui li importa?" La vaig convèncer. Les sandàlies la miraven des de l'aparador. Fines. Molt fines. D'eixes que atreuen al primer cop d'ull.

LA DONA QUE ESPERA: Eren meues.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Seductores, insinuants, lleugeres. No podia deixar-les allà. Només un xicotet cartell les allunyava d'ella. El cartell era inconvenient. Desagradable fins i tot. Molt desagradable. *(Pausa)* Però després va dir: A qui li importa?

LA DONA QUE ESPERA: Un dia és un dia.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: S'abraçà amb orgull a la bossa, i vam prosseguir. Una mica més enllà aparegueren les mitges. Posaven a l'aparador només per a ella. Suaus molt suaus. D'eixes que converteixen el tacte en caprici.

LA DONA QUE ESPERA: Eren meues.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Provocadores, refinades, flamants. No podia deixar-les allà. Sols un cartell menut les allunyava d'ella. Prou al començament. Però després va dir: A qui li importa?

LA DONA QUE ESPERA: Un dia és un dia.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: I la tarja va sortir ella sola de la cartera. Una rúbrica i al carrer. I aleshores, una mica més enllà, en creuar la cantonada, hi aparegué el vestit. Únic. L'únic. Et conte allò del cartell?

LA DONA QUE ESPERA: Era meu.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Impressionant, espectacular, escandalós. La targeta de crèdit demanava auxili a un segell de trenta pessetes. I aleshores va dir: A qui li importa?

LA DONA QUE ESPERA: Un dia és un dia

L'AMIGA DE PENÈLOPE: No va voler mirar el tiquet i va respirar alleujada en sortir de la tenda.

LA DONA QUE ESPERA: Ara tot està a punt. Fins i tot jo mateixa. Esborraré la teua imatge d'un cop de porta. I la teua absència, tancada al calaix de la tauleta.

La Dona que Espera i l'Amiga de Penèlope surten d'escena.

Sis: No és fàcil oblidar-te

S'escolta "Mambo con Puente" de Tito Puente. La Dona que Espera, descalça, deixa amb desgana les ulleres i les sabates de taló a les petites taules de ferro. La gavardina cau a terra entre les restes del naufragi. Es recull el cabell en monyos i trenats que es rebel·len immediatament.

LA DONA QUE ESPERA: Dies, setmanes quinzenes, mesos. Fragments d'una eternitat que es posa sobre la meua pell. Sobre el meu rostre ulleres que em va regalar la nit; la lluentor als ulls del somni gelat; els llavis partits de no besar, o de fer-ho per conjurar el teu record. No ho sé.

M'alleuja saber que vaig ser capaç de viure una nit més sense tu. Em vas ensenyar a estimar, a riure, a volar. Però oblidares ensenyar-me a oblidar.

La música desapareix suaument. La Dona que Espera seu davant el teler. És toca amb les dues mans lentament: el coll, els pòmuls, el front...

LA DONA QUE ESPERA: Avui em pesa la teua ombra davant un vestit horrible, unes mitges trencades i unes sandàlies brutes. I el fred, eixe fred que es resisteix a abandonar-me fins i tot en la nit més calorosa. L'opressió va entrant en ma casa amb la cordialitat d'una vella coneguda.

No et van vèncer els plaers prohibits, ni la lluna venjadora, ni la remor d'una aventura de desitjos. La teua veu s'imposà sobre les converses elevades, sobre la música tronadora, sobre les copes que queien entre tacons i cigarrets.

I la teua veu, ara, davant l'espill que revela les mentides que vaig voler creure a ulls clucs, em diu: "Aprèn a perdre'm".

La Dona que Espera surt d'escena a poc a poc.

Set: Passes

Tot es fa blau. A l'espai buit ressona l'udol del vent. Soroll de passes que ressonen a l'eco d'una gran sala nua.

PENÈLOPE: A qui parles, dona? Vostres veus em persegueixen des del capvespre fins a l'alba. Les columnes d'aquest palau estan cobertes per la molsa de la vostra saliva. Rere les meues passes mirades, xiuxiuejos. I davant meu?

(Silenci)

A qui busques dona? Reconec les paraules en uns llavis segellats. Ho sé. Guaiten la meua cambra per ser testimonis d'allò que volen veure: l'ombra d'un home, o la simple hipòtesi de la seua silueta. Seràs tu l'afavorida?

(Silenci)

Digues, dona, a qui mires quan jo em gire? No ho negues. La primera dona i la darrera temen una paraula: "Diuen". Sé qui sóc i quin és el meu rang. El meu cos és una raó d'Estat; la meua pell buida, un conflicte de successió. Un botí de guerra?

(Silenci)

Ai, dona, A qui enganyes? La vostra ansietat no val res. Hi han secrets que només els coneixen les vetes del meu tàlem. I jo et dic: embenaré el meu sexe i els meus genolls i els meus pits per a que no parlen del que van acariciar nus. No hi ha proves. Ni les hi haurà. Digues-ho a aquelles que s'amaguen rere l'estupidesa

Vuit: El contestador

Sona “Libretango” d’Astor Piazzola. La Dona que Espera, davant la instal·lació de petites taules de ferro. Els records pel terra, les taules tombades, les restes d’una ingènua coqueteria, construeixen un espai reduït.

VEU DE LA DONA QUE ESPERA: Hola. Ara no puc atendre’t. Però, si et plau, deixa el teu missatge després del senyal. *(Llarg silenci)*

LA DONA QUE ESPERA: Aquest dissabte ha passat volant. Tot just li queden un parell de respiracions. Un cafè amb llet, unes compres inútils, una aspirina per alleujar el dolor de cap que se’m posa sobre el clatell. I sempre en arribar a casa, el ritual ansiat de la bústia i el contestador. Muts. *(Pausa)*

Enrere els dies preciosos. Beneficis, molts beneficis; al llindar del retret, del jo sóc, jo et done, en la repartició del dolor i els seus mals beneficiaris. I en el record de les celebracions.

Va ser aleshores quan ella, veu amiga, va interrompre el soliloqui amb l’aquari. “Per què no agafes el telèfon?” –em va dir– “No saps que en una trucada de cobrament a destinació...” Vaig penjar. La còlera es disparà abans que l’educació. Només faltava que també li pagués la nostàlgia. I llavors vaig pensar en cremar la bústia, en arrencar el cable del telèfon i llençar el contestador al pati. *(Silenci)*

(La Dona que Espera dempeus, amb una llauna de metall lluent a la mà)

LA DONA QUE ESPERA: La senyora del quart, com sempre, tan discreta em va descobrir al replanell. “Què? Netejant la bústia, eh? No si jo també ho havia pensat: amb benzina se’n van molt bé les taques... Bé, bé, puje. Ei! Ves amb compte, maca, que aquestes coses són tan perilloses...”

La bústia lluia com un espill i em vaig veure reflexada en ella; en les postals absents i la cal·ligrafia estimada. I llavors vaig riure. Em vaig riure de mi mateixa; de les meues llàgrimes amb gust a Repsol; d’aquell dissabte d’absències i de croissants mullats en pena marró. Em vaig riure dels meus ulls enrogits, del meu aspecte “marujil” i de les capses de galetes en un armari atapeït. Així que vaig pujar a casa. Em vaig posar una pel·lícula: una d’eixes pel·lícules en les que Cary Grant somriu a Doris Day. D’eixes en les que tot ix bé. I vaig riure més fort. *(Pausa)* I em vaig adormir.

Nou: Violència quotidiana

La Dona que Espera envoltada de petites transparències blaves, a manera de veles de diminutes embarcacions. Encén un cigarret que fuma amb parsimònia i deixa recórrer el fum per tota l'estança.

LA DONA QUE ESPERA: Mai no et vaig dir “pega’m”.
Però convoque els teus records i em colpegen.

Mai no et vaig dir “lliga’m”.
Però els teus ulls han cegat les meues passes, i només et veig a tu.

Mai no et vaig dir “insulta’m”.
Però m’ofèn la teua distància, i et maleesc estimant-te.

Mai no et vaig dir “escopina’m”.
Però la teua boca m’assalta en la nit i abraça el teu alè dintre els meus llençols.

Mai no et vaig dir “menteix-me”.
Però guarnesc el teu retrat amb fal·làcies, i mistifique els detalls del teu ésser.

Mai no et vaig dir “ofega’m”.
Però el teu silenci lliga el meu coll, i l’ansietat recorre la meua gola.

Mai no et vaig dir “mata’m”.
Però perd la teua imatge i odio la vida.

No estàs. I la teua absència em pega, m’insulta, m’escopina, em menteix, m’ofega, em mata.

Hi ha una violència soterrada en la nostàlgia. En les imatges passatgeres que estremeixen cada dia.

M’agredeix la teua ombra. I impúdica, anuncia el blau turquesa dels oblits.

L’arrenque amb accions del meu present. Actuar, fer, construir, preparar. Formes verbals que antecedeixen a “calmar”.

Mai et vaig dir “ves-te’n”.

Però necessite allunyar-te per continuar vivint. I abraça la teua imatge per apaivagar la meua derrota.

S’escolten les cadències d’un punk maquinal. La Dona que Espera comença una carrera frenètica en la qual viatja per tots els espais: reals i imaginaris. En el seu moviment hi ha parades imprevisibles, moments de tensió i un sobtat enrenou. Els seus cabells s’agiten com els d’un poltre engabiat. Finalment es deixa caure, esgotada. Només s’escolta la seua respiració entretallada.

Déu: La dolça mort

S'escolta el so d'uns dofins que joguinegen a l'aigua. Penèlope al llit.

PENÈLOPE: Deixeu-me dormir. Vull dormir en aquest tàlem de flors mortes. Em cobriré amb una túnica de pètals fins el darrer dia.

No tinc raons per menjar. No tinc raons per respirar. No tinc raons per viure. Digueu-li al meu fill que estic adormida i que la llum del dia cobreix amb ensopiment tots els meus desitjos.

(Silenci) No ho entendries, Dida. Em pesen els braços i les mans. Llevar-me és com fer surar amb els meus dits tot el pes d'aquest palau.

El fàcil i el difícil són idees confuses. M'és difícil rentar-me la cara, recollir-me els cabells. Vestir-me encara que m'ajudes, és feina de ciclops.

Si jo pogués...deixar córrer la meua sang fonent-se amb els pètals marcits. Deixar-me anar. Senzillament: deixar-me. Com es deixen les fulles quan el vent les atrapa i les allunya de l'arbre al qual pertanyien.

(Silenci) De vegades demane als déus la dolça mort. I quan obro els ulls i em descobrec viva, els demane que tornen a intentar-ho. Us done la meua letargia i la pesadesa del meu cos: no tinc voluntat per regir-lo.

(Silenci) Sé que és inútil. Els deus aprecien la meua desesperació més que la meua mort. Sé que van a donar-me moltes matinades com aquesta .

(Silenci) Sí, Dida. Però més tard. Demà, potser. O... qui sap. Ara deixa'm dormir.

Fosc

Onze: Vergonya els hi deuria fer

L'Amiga de Penèlope asseguda, amb una bata blanca i gegantins rul·los al cap. Parla frenètica, precipitadament.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Jo no sabia què dir. No m'ho podia creure. Però es que ells són així. Així de cabrons. Oi i tant! Cal tenir-los grossos. Que ho sàpiga tot el món. Que truques els teus companys de feina, els teus amics, a la teua família. I tu... I ella, vull dir... A la lluna de València!

Doncs això és el que va passar. I jo, innocent de mi, creient que ho sabia, pensant que se li havia passat, que no m'ho havia contat... Doncs això. Com fent broma. Com m'anava a imaginar que...! No res, com t'ho dic; que si ja li valia, que com era, que no em contava res... I fixa't tu la moguda! Ella es va tornar blanca com la tassa del wàter. Mirant no se sap cap on, lluny. Jo no sabia què fer. "Que torna", va dir ella. I jo: "que t'estàs quedant amb mi, que quin morro tens, que..." I ella sense dir ni mu. Mirant al no res. I jo que comence a tornar-me morada. Morada Corpus Christi. I xica, quin mal rotllo, no m'ho puc creure, però de veritat? I ella allà, cada cop més rígida, cada cop més blanca. I jo buscant el tabac, on collons està el tabac.

Ella s'aixeca per anar al bany i jo aprofite per demanar el compte. Què menys que convidar-la després de la clavada de pota! I qui estava allà? Carles, el dels arrossos, el del colesterol, el de la dieta tova; el de -"Vine a fer-me el sopar que em fa mal ací, ací i ací", el de "No puc passar a recollir-te" i el de "Els teus problemes no són res en comparació amb els meus". El mateix.

I se'l veia molt bé. Molt content. No semblava fer-li mal res. Estava prenent-se una copa i no precisament de Primperan. Sol? No! Amb una *rubia, rubia* de pot i llavis de silicona. I llavors. I llavors. Em vaig fixar en la propina: una moneda en un plateret de llautó. I una copa que cau sobre un individu, mascle, metre huitanta-cinc d'alçada, 29 anys, solter i amb el compromís d'arruïnar-me la vida. A mi!

Ella em va agafar del braç i em va treure d'aquell lloc horrible, horrible, horrible.

(Pausa molt llarga. Quasi eterna)

Escolta? Tu creus que s'ho haurà agafa't molt malament?

Fosc

Dotze: I beure, beure, beure...

A escena l'Amiga de Penèlope i la Dona que espera, assegudes a tamborets alts i recolzant-se sobre una barra imaginària. s'escolta, com a fons de la conversa, una punyent ranxera contemporània. Per exemple "Mala bèstia" de Miquel Comamala.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Li ho he dit i li ho repetesc. Posi'm un Licor 43.

LA DONA QUE ESPERA: Pel bé de tots no li done més beguda.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: És un canalla. Un miserable. Un porc. Altre Licor 43

LA DONA QUE ESPERA: No li faça cas.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Un mentider. Mentider. Mentider.

LA DONA QUE ESPERA: Anem, va. T'aprove a casa.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Però tinc o no tinc raó?

LA DONA QUE ESPERA: Bo...

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Aleshores pose-me'n un altre

LA DONA QUE ESPERA: No paga la pena. Per a què? Creus que Carles t'ho agrairà?

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Que no m'ho agraesca. Pose-me'n un altre. Faça el favor.

LA DONA QUE ESPERA: Et trobaràs fatal

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Ja em trobe fatal. Estic fatal. Vull estar fatal. Fins a la fi dels meus dies. Porte l'ampolla de Licor 43.

LA DONA QUE ESPERA: Et destrossaràs l'estómac.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: És cert. *(Pausa)* Millor. Pose'm un Anís del Mono. Fins que se li trenquen les cadenes.

LA DONA QUE ESPERA: Mira, no té sentit. Ara és millor que ens n'anem. Demà ho veuràs tot més clar.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Que Carles és un porc?

LA DONA QUE ESPERA: No, això no. Que no paga la pena.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: A tu sí. Tu estàs disposada a esperar. *(Silenci)*

LA DONA QUE ESPERA: Tens raó. Cambrer. Un Anís del Mono i un Licor 43.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: I això? Et destrossaràs l'estómac.

LA DONA QUE ESPERA: Tot siga per les amigues.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Això si que no. Per culpa meua no.

LA DONA QUE ESPERA: Aleshores anem-nos-en.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: No

LA DONA QUE ESPERA: Aleshores bevem.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: No

LA DONA QUE ESPERA: Llavors?

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Sempre m'emboliques.

LA DONA QUE ESPERA: Pague jo.

Fosc

Tretze: Com una senyora

Cop de porta descomunal. S'escolta "La Truhana", de La Lupe. A escena, l'Amiga de Penèlope, davant una cadira i dirigint-se a la Dona que espera, asseguda entre el públic.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: NO EM DIU LA MOLT IMBÈCIL QUE ESTIC GELOSA! GELOSA JO!!! *(Pausa)* Mira, perquè sóc una senyora que si no... Li trec els ulls, l'arrossege pel terra, l'arrape tota i la deixo calba. Perquè no vaig a humiliar-me i a posar-me a la seua alçada...

(Somrient excessivament) "No sabia que fores psicòloga. Així sense conèixer-me, sense saber qui sóc i sense demanar-te opinió, fent diagnòstics" *(Seca i molesta)* Creia que diagnòstics eren els qui no creuen en l'existència de Déu.

(Somrient) "No, estimada. Tu...? Tu!! Tu... què has estudiat? Ta-qui-gra-fi-a! *(Breu pausa)* Què interessant. Deu ser... deu ser... preciós. No tinc paraules. Jo? És llarg de explicar.

(Empipada) M'ha de vindre a mi una taquígrafa a... Què s'haurà cregut? Buscar a l'agenda de Carles i trucar a ma casa! A mi! A MI! Que volia parlar amb mi: per dir-me que Carles ho ha passat molt malament i que ha patit molt...

(Dolcíssima) "Però, per què? Si era evident que ... No, no. De veritat, pobre Carles. És un home tan sensible... No t'ha contat que li espanten les aranyes? Si, les aranyes, viatjar en avió, els centres comercials amb molta gent, els edificis alts... Si, si és clausuro-fò-bic. Ni se t'acudisca dur-lo al Parc d'atraccions que es posa fatal!".

(Resolta) Ja sé que li encanta, Com no vaig a recordar-me?

(Encantadora) "A Carles se li perdona tot... És un home tan meravellós... Jo espere que sigueu molt feliços. Es mereix el millor. Mira tu com serà que la seua malaltia acaba per oblidar-se't...Vaja! No t'ha dit allò de la...? *(Pausa. Somrient)* No m'agradaria ser indiscreta. Clar, us coneixeu des de fa tan poc... De veritat...? No t'espantes. És un problema estomacal de caràcter genètic. Ha estat sota tractament, però els metges no troben la manera... Té vòmits, migranyes, una mica d'halitosi als matins, ronca... De sobte es queda blanc i test com un all porro que ben bé sembla que s'haja mort allà mateix, però no... *(Sospira)* Ah! És tan bonic l'amor que ho perdona tot.

(Incisiva) No he mentit! Només he afegit unes notes... de color a la realitat. *(Pausa)* Carles roncava, fluixet però roncava.

(Tendra) No, de veritat. Allò de la discoteca? Dona! Tu hauries fet el mateix. I no ho has notat ja... *(Pausa)* Ah! clar, fet i fet...Però no t'ho penses. Ves-te'n a viure amb Carles el més prompte possible. T'agrada escurar? I planxar? I sargir calçotets no et...? Bo, és que Carles, que és tan meravellós... No et pots fer a la idea quin bon partit t'emportes... Però per a les coses de casa és una mica tradicional. Xica, ja veuràs com

acabes trobant-li el punt. A Carles li encisava veure'm rentar la roba a mà. No, tenia rentadora però la va vendre. Diu que és molt millor per a la roba. I més ecològic.

(Insistent) Ai! Deixa'm que acabe!

(Dolça) De veritat, tens el meu recolzament per a tot allò que necessites. Jo només vull que Carles siga feliç. I si ho és amb tu... *(Pausa)* El que em sorprèn és que no t'haja presentat ja a sa mare. Quina gran dona! Quanta vitalitat! Li agrada tant participar a la vida de Carles i de la seua parella; i estar amb ell, i que l'acompanyen a missa tots els diumenges, i la paella, i el passeget de la vesprada, i el rosari... Tens pressa? Xica quina llàstima. Hauràs vist que el temps se'm passa volant quan parle d'en Carles... Val tant! Bo, truca'm sempre que vulgues, eh? Mua-mua. I cuida de Carles que és un tresor".

(Sensual) Perquè sóc una senyora... Que si no...

Fosc

Catorze: Itaca és una porcaterra

Una riallada recorre l'aire. Es multiplica. Riallades lleus, rialles alegres, riotes macabres. Com una imatge distorsionada a l'espill dels horrors. A escena, Penèlope.

PENÈLOPE: Les meues criades jeuen damunt la suor dels meus pretendents. L'ambrosia es fon amb el marbre en els racons humits del desig. Em repugna aquest infern de boques brutes, embolic de pell de bou i olor a natges. Creieu que puc viure en un femer? Hauré de netejar-lo jo? *(Pausa)*

(Mostra lentament una sageta) Jo ho netejaré. Faré salar els racons d'aquest palau fins esborrar les petjades de sang. La llar de Telèmac no pot ésser un prostíbul furiós. Jo no ho veuré. I el meu fill tampoc. *(Pausa)*

(Observant la sageta) També podria cegar-me. Arrencar-me la vista per no veure. Per no plorar. Però em quedaria l'oïda. Els udols dels amants, els xiuxiuejos de les criades, les argúcies dels corruptes ressonarien dintre meu. Tots els cecs senten millor. *(Pausa)*

La corrupció... és l'art de l'oblit. Aquell caminava de genolls davant el meu marit... Aquell altre entregava la llengua als afalacs...I aquest! Aquest! Va jurar-li fidelitat més enllà de la mort... Tots em miren de gairell. M'animen a fixar la data de les meues núpcies. "El que marxà, marxà" em diuen. I somriuen en escoltar la dringadissa de l'or a les seues mans. *(Pausa)*

I tot açò per què? No em mires així, Dida. Vaig respectar més la llibertat d'Ulisses que el meu dolor. I potser que un dia m'ho retrega el meu poble, el meu fill, el món. Mare, pare, reina, amiga, governant: tots els papers per a una sola actriu. *(Pausa)* Tots menys un. Víctima no.

(Decidida) Mana netejar-ho tot, Dida. Vull que Itaca faça olor a encens. Ah! I a les esclaves que es donen als plaers del sexe, dóna'ls més estances. Les netejaran contentes. I en silenci.

Fosc

Quinze: La petjada del viatger

A escena, Penèlope. Túnica de dol i la mirada gèlida. La veu entretallada i fosca.

PENÈLOPE: Siau benvingut, viatger. Itaca és la pàtria dels absents, però encara no ha oblidat el vell ritual de l'hospitalitat. Hi ha, per fortuna, estances on no han morat encara els meus pretendents. Faré preparar una perquè la vostra estada siga grata. *(Pausa)*

Notarà que a aquest palau li falten les passes d'un home. El meu fill Telèmac va créixer de pressa per reparar l'absència del pare. Ell va accelerar el seu temps i jo vaig detenir el meu. Però cap dels dos aconseguí fer-ho bé.

Vostres vestits em parlen de la travessia. Un llarg viatge del dia cap a la nit. No precipiteu la partida, foraster. Estic segura que els vostres ulls han rastrejat la vida de ciutats de porpra i boira. Mai no he viatjat a fora d'aquesta pàtria atrotinada. I rebré gustosa les vostres paraules. *(Pausa)*

Potser, a més, que en vostre camí hagueu tingut notícies del pare del meu fill i jerarca d'aquesta terra. Tenia els talons d'aire i el cor de foc. Es deia Ulisses. *(Torbada)* Algú... algú al qual vagament em recordeu, estranger. *(Pausa)* Però no parlem d'això. Són històries velles com aquest mar antic.

(Penèlope dóna dues palmades) No us retinc. No és cosa que jo sàpiga fer. He manat degollar un dels nostres xais en honor vostre. Us veuré més tard. Després sabreu disculpar-me. Em retire prompte a la meua cambra. M'esgota la tasca de fer créixer el teler durant el dia i els meus pretendents exigeixen veure'l acabat. Aleshores contreuré matrimoni amb un d'ells. Anem, doncs.

(Llarg silenci)

PENÈLOPE: Calla la teua sospita, cor meu. Calla.

Fosc

Setze: A la mitja lluna, girà la fortuna

A escena i de cara als espectadors, l'Amiga de Penèlope, asseguda davant el teclat d'un ordinador. Porta ulleres rodones i copia un paper que llegeix. Entra la Dona que espera.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Seu una estona que ja acabe. Cinc minuts i ens en anem a sopar. Com va? *(Sense deixar de mirar el paper)* Ja, “Bé o t’ho conte?”

LA DONA QUE ESPERA: Vols que et dicte?

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Si entens la lletra... Mira vaig per ací.

LA DONA QUE ESPERA: D'acord. *(Amb l'entonació habitual d'aquella que dicta, freda i distanciada)* A cada minut mor una dona al món per causes evitables relacionades amb l'embaràs i la majoria d'elles a països en vies de desenvolupament coma segons l'informe elaborat pel, amb majúscules, Fons de Població de les Nacions Unides punt i seguit. Traduït en xifres dos punts 75 milions d'embarassos no desitjats coma 20 milions d'avortaments en condicions infames i 70000 dones mortes. Punt i a banda. *(Pausa breu)* Vaig massa de pressa?

(L'Amiga de Penèlope nega amb el cap)

LA DONA QUE ESPERA: Bé. *(Pausa)* A la vista de les dades coma queda molt per fer en la defensa pels drets de la dona coma la seua salut reproductiva i emocional punt i seguit. Però no únicament punt. A Suècia coma el país nomenat per les amb majúscules Nacions Unides com el pioner i primer del món en igualtat coma dues investigadores de la universitat de Göteborg amb G de Girona , B de Barcelona i dièresi a la O han demostrat en una tesi doctoral que el amb majúscules Consell d'Investigació Mèdica de Suècia coma té en compte el gènere de la persona a l'hora de valorar el seu mèrit en la ciència coma el seu dret a rebre beques i ajudes econòmiques punt. I açò a un país on el 44% dels metges són dones punt. La investigació coma la ciència i la cultura continuen sent fins i tot als països més avançats del món coma assignatures pendents en la igualtat entre homes i dones. Punt i final *(Pausa llarga)*

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Et fa res que ho imprimesca i ens n'anem? És només un moment.

LA DONA QUE ESPERA: Vinga *(S'escolta el so de la impressora)* Quina feinada. Ho has escrit tu?

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Et sorprèn? *(Pausa)* Ho sabia. Creus que les meues neurones s'esgoten amb les rebaixes de Zara, el meu últim *novio* i xafardejar. *(Pausa)* En el fons creus que sóc tòtila.

LA DONA QUE ESPERA: Què dius? No, no és això. És... diferent.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Aquest treball és per a una associació de dones de la Facultat de Ciències Polítiques. La meua germana m'ha demanat que l'ajude. *(Pausa)* I estic farta, molt farta. Farta dels acudits fàcils, dels noms de dona amb diminutiu, mentre ells es posen un "Don" davant com una casa. Estic farta de la llei de l'embut, dels ascens que no arriben i de guanyar menys diners per més hores treballades. Estic farta de les obscenitats que t'assalten des de les obres quan passes i dels conductors que acceleren i no et deixen passar al davant. Estic farta dels masclistes d'Armani i dels misògins professionals, del pacte entre cavallers i del "por mis cojones" com explicació de l'univers. *(Pausa)* Per això estic ajudant a la meua germana. Per no sentir-me únicament farta. *(Pausa)*

LA DONA QUE ESPERA: Mai no t'havia escoltat parlar així.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Es que mai no m'havia sentit així.

LA DONA QUE ESPERA: I no creus que la ruptura amb Carles...? Es que estàs molt sensibilitzada.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Sí, té a veure. I molt. Amb Carles no veia res. Tenia el meu món, perfecte i complet. Quan estàs sola observes més. Et fixes. I el paisatge canvia. *(Pausa)* Necessite sentir les idees per poder creure en elles. I se'm regira l'estómac quan veig coses que no m'agraden. Amb Carles, abans, em limitava a dir que hi ha dones més masclistes que els homes.

LA DONA QUE ESPERA: I ara?

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Ara preferesc defensar els drets de totes elles. Incloses les masclistes.

LA DONA QUE ESPERA: I la *rubia*? Jo creia que era la mala de la pel·lícula.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Seria fàcil. La mala és "l'altra", la bruixa que a més és dona. I Carles pobre i innocent no va fer res. *(Pausa)* A més, jo he estat "l'altra" en altres relacions. *(Pausa)* Perdre sempre costa.

LA DONA QUE ESPERA: Sembla que l'home és el teu enemic.

L'AMIGA DE PENÈLOPE: No. *(Somrient)* El meu pitjor enemic és la falta de consciència. *(Deixa d'escoltar-se el so de la impressora)*

LA DONA QUE ESPERA: No ho sé. No sé que pensar

L'AMIGA DE PENÈLOPE: No has perdut l'esperança, oi? Doncs espera. Però ell no defensarà per tu els teus drets. *(Pausa)*

Anem? Han obert un italià nou al barri. Es diu "Confetti", o és "Sconfitte"? *(Pausa)* Ara no me'n recorde.

LA DONA QUE ESPERA: "Sconfitte" en italià significa "les vençudes".

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Vençudes? Això mai. Vinga, que anem al *xino*.

LA DONA QUE ESPERA: Anem

L'Amiga de Penèlope i la Dona que espera ixen d'escena

Fosc

Disset: Pluja d'amor

S'escolta una cançó d'Eclarecidos que es dilueix en silenci i grills. Potser "No hay nada como tú". A escena, la Dona que espera, amb una arruixadora de metall. Darrere seu una projecció gegant d'un test d'alfàbrega.

LA DONA QUE ESPERA: Torna a anar-se'n saps? I altre cop em demana que em quede aquí, quieta. Mirant. Com els mosquits que voltegen prop de la llum de la farola i no se'n van mai. *(Pausa)* No, no és cert. No ho demana. Ho dona per suposat. Ho dona... per fet.

Jo... Jo no he sabut fer-ho bé. No he sabut... mesurar. Jo m'he enfonsat davant tant "ja veurem". Ell s'ofega amb els meus excessos i es desespera amb les meues mancances. *(Pausa)* Serà per això que mai no he sabut regar les plantes. O les ofegue o se m'assequen.

S'ha d'aprendre a escoltar. És una veu que està per sota les passes. Et diu: ara. I més tard diu: prou. Si hagués après abans no series tan menuda. Hauries crescut més. *(Pausa)* Jo també.

Diuen que s'ha de parlar a les plantes per a que cresquen. Però si et parle de tot açò et deprimiràs. *(Silenci)* Tu què faries? *(Somrient)* Sí, no? Jo també. Crec que és el millor.

(S'escolta un tro) Mira, va a començar a ploure. No hi ha res com decidir-se a regar les plantes per cridar a la tempesta. *(Somriu)* M'agradaria saber què sents quan reps les gotes de pluja, relliscant per les teues fulles. Deu ser com... una alliberació. *(Pausa)* Ho entenc bé.

La tempesta s'apropa. La Dona que espera deixa caure de la arruixadora una llarga estela de terra blava. Surt d'escena.

Fosc

Divuit: La condemna

En els primers instants de la penombra. A escena, Penèlope davant el seu teler blau. L'acaricia a poc a poc, com si fos l'esquena de l'amant absent.

TELER: “Jo el teu honor,/ jo el teu temple,/ jo marbre per a la fama del teu desig./ Els laberints del meu cos/ parlen de la teua distància/ i de la meua resistència.” *(Pausa)* Bona nit. Vaig compondre aquestos versos blancs en honor vostre. Espere que siguen del vostre grat, senyora.

PENÈLOPE: Gràcies, ho són. *(Penèlope sosté la mirada en algun racó, indesxifrable)*

TELER: Senyora... Què us inquieta?

PENÈLOPE: Un estranger. No és un foraster qualsevol. Va vindre a palau. Vestia robes humils, pobríssimes. I malgrat tot hi havia algun tret senyorial en ell... *(Pausa)* Hauria jurat que era... *(Silenci)* Se'n va anar. Creus que estic boja? No vaig cridar en tindre el meu fill. Els dolors del part em sorprengueren amb el somriure trist d'un somniador. El mateix que tenen els bojós.

TELER: No heu perdut el seny. L'heu entregat a una causa.

PENÈLOPE: Ningú no em va preguntar si volia defensar-la. Sóc la primera dissident. Eros em va condemnar a la soledat amb la seua mirada d'ulls ametllats. Una rebel obligada a complir el protocol.

TELER: Encara hi som a temps.

PENÈLOPE: No tornarà. No ho farà mai. *(Pausa)* Crec que ja ho va fer. I va fugir. Ens van condemnar a entendre'ns, teler. A ésser còmplices del mateix destí. A esperar.

TELER: Atenea podria variar la meua forma... en la d'un baró. No res és impossible si ho acompanya el vostre desig.

PENÈLOPE: Saps que t'aprecie.

TELER: La pietat no és amor i té gust a desdeny quan s'espera més. Jo he estat fidel silenci per al vostre dolor, vostra desesperació... *(Pausa)* Fins i tot per vostre oblit. Ha d'existir un dia després de la nit.

Veieu senyora? Algú espera sempre a aquell que esperant se sent abatut i sol. El món és una muralla d'éssers expectants, que miren els estels i demanen desitjos secrets. Vos espereu i jo us espere a vos.

PENÈLOPE: El nostre llindar és el del coneixement, no el de la passió.

TELER: Eixa és la meua condemna senyora. I cada nit us convidaré a trencar amb eixa part del destí.

PENÈLOPE: Potser... En altra vida, en altre temps, en altre món... les parques filaran d'altra manera les nostres vides. Anem. Hi ha molt per desteixir.

Fosc

Dinou: Lluny

A escena, la Dona que va esperar, amb els braços encreuats. Porta ulleres fosques.

LA DONA QUE VA ESPERAR: Va arribar. Amb el cansament dels retards i la queixa de les imperfeccions. Es dorm tan malament als avions! Tot tenia a veure amb ell: la seua pell suada, el seu mal de cap, la maleta trencada, les seues hores de son perdudes...

Tot era seu. I tot estava malament. Quins pebrots: conquerir el món per menysprear-lo després. Llavors em vaig veure empresonada i menuda a la foto de la seua tauleta. Molt temps enrere m'havia enamorat d'ell. No dels seus ulls, ni de la pell que li brillava, ni d'aquelles cames d'atleta amb les quals podia volar. No. M'havia enamorat de la seua llum. D'aquella lluentor generosa que ho tocava tot. El món era un lloc per respirar-lo amb plenitud. I jo, aterrida per no ser, o ser tan poc, vaig creure que ell era el màxim.
(Pausa. Es treu les ulleres molt a poc a poc i les guarda)

Allà, davant aquelles portes que s'obrien i es tancaven deixant sortir a uns pocs, el vaig veure opac, translúcid. Ombrívol. Com un maletí de documents sense nom. Com l'ombra d'aquella llum.

El vaig deixar anar acompanyat per les seues queixes. Potser que algú l'esperés disposat a abraçar aquell cabal de retrets com si fos la llum que jo havia conegut anys enrere.

Podria haver-li parlat. Explicar-li. "Ja no sóc la ingenuïtat que pobla la teua tauleta."
(Pausa) Vaig preferir deixar-lo anar. Entre les seues queixes.

La Dona que esperà surt d'escena.

Fosc

Molts anys després...Ma verdadera història

Penombra càlida. Lluny, sons de dofins, gavines que s'allunyen, magma d'ones. Escuma de mar. Respiració profunda. Penèlope asseguda a una cadira de boga. Parla pausadament, com bressada pel temps.

PENÈLOPE: La història oficial no em representa, perquè està tallada pels invictes. La meua la va escriure sobre pedra el meu marit Ulisses. Fou una vida per a la glòria i la conquesta; el triomf envers la guerra i la mort. La meua conquesta va ser molt més discreta: la del diminut espai del ser i l'estar.

Vaig aprendre a esperar, però no com ells creuen. L'espera és una forma de resistència. És un acte silenciós de reafirmació. En allò que som, allò que sentim, allò que esperem. El temps no és un enemic; és un company de viatge.

Al començament –és cert- l'esperava. Esperava la sorpresa del seu vaixell a l'horitzó; esperava per compartir l'educació del nostre fill. Esperava per refer quelcom que no eren batalles en illes de somnis, naufragis i tempestes.

S'aixeca i s'apropa lentament al teler.

PENÈLOPE: El temps em va fer menys dependent. Vaig assumir que aquell fill era només fill meu, que la història del nostre tàlem estava perduda i obviada. Que només tornaria quan se sentís satisfet d'ell mateix. Encara que això li costés bona part de la meua història quotidiana; el millor de la meua joventut i la meua fe en la vida.

(Respira fons) Les nits van ser abismes. M'imaginava éssers preciosos, reines fascinadores que el captivaven amb intel·ligència i seducció. Les hi va haver. Per quan ho vaig saber el dolor s'havia transformat en distància.

El dolor. *(Llarg silenci)* Les primeres llunes em visitaren amb el fàstic de la vellesa prematura. Em preguntava pel sentit d'aquella absència, d'aquell anar buscant béns, d'aquell infinit desig pel que no tenia. Aquell voler sempre més.

Fou llavors, una d'aquelles nits, quan algú em suggerí el joc del teler. Per teixir i desteixir m'ajudava, no cal dir-ho, una de les dones de la casa. Imprescindible per poder filar eixa part d'història oficial que tant els agrada.

Les meues nits no van pertànyer a la trista defensa del meu patrimoni i la meua fidelitat. *(Pausa)* Sé el que estan pensant. A Ulisses no li va importar massa. Donà per suposat que el seu cos i la seua ànima eren imprescindibles, insubstituïbles, únics.

I francament... *(Pren un retrat de la instal·lació de taules de ferro)*

De vegades em pregunte què el va fer tornar. No ho va fer per mi. La vellesa m'ha fet intuir que fou un acte de demostració. Havia sortit triomfador de les batalles, ningú no podia amb la seua tenacitat. Un guerrer sense oda no és ningú.

Vaig sentir un cert malestar en retrobar-lo. M'havia fet a mi mateix, a un lloc on no havia de donar explicacions, on podia veure créixer Telèmac. Un lloc on em trobava bé sent com era.

(Col·loca el retrat damunt la cadira de boga) L'esperança em va fer més forta, més segura i descreguda. Arribaven remors constants de tornades o tragèdies. I un dia vaig aprendre a esperar. A esperar-me a mi mateixa. I a protegir una mica més aquell racó del cor que es torna sorra o riu, segons la llum que l'il·lumina.

Vaig aprendre a mirar la meua ombra passejant per la riba amb una tristesa que construeix futur. La tristesa va donar pas a la serenitat. I la serenitat a la calma. I la calma a la inquietud de ser jo, no l'espera d'altre.

Vaig esperar-me a mi mateixa. Aquesta és la meua vertadera història.

(Penèlope convida a entrar en escena a l'Amiga de Penèlope. Aquesta somriu i encén a poc a poc un cigarret)

L'AMIGA DE PENÈLOPE: Em deixà tirada com una burilla. Igual, igual. Em va prendre, em va encendre i quan va veure'm gastada, em llençà a terra. *(Pausa)* Això pensava llavors. Com si l'afecte es pogués cremar amb unes quantes pipades.

Vaig fer-me l'altiva i la venjadora. “No em deixa qui vol, si no qui pot”, em deia. I vaig comprar la discografia completa de Maria Dolores Pradera.

Però aquell paper durà poc temps. Com el de vampiressa. Dur la barbeta tan alta provoca torticoli i fa que t'ensopagues amb els mobles... I maregen les nits que no arriben mai al desdormir, escoltant des del llit una porta que es tanca.

Un dia em vaig enfonsar. De sobte, com si res. Fou per una menudesa. Un pot de tomata que no s'obria, una aixeta que no es tancava... Havia discutit amb el cap? Potser que fóra un senyor gros disposat a magrejar-me al vagó del Metro. No ho sé. Odiava a tots els homes per raons de gènere i sense distinció d'edat, raça, religió i classe social. Els detestava a tots. I em vaig refugiar en cafès assossegats, on parelles de dones jugaven als escacs sota una fotografia de l'Anna Magnani. *(Pausa)*

Passà el temps. Havia trobat la serenitat en llargues converses, en xerrades de dones amb gust de cafè i cendrers plens.

I un dia aparegué. Les ciutats sempre són enormes quan desitges trobar una persona i minúscules quan fuges del seu record. La mateixa vorera per tots dos. Jo vaig fingir no veure'l; ell m'obligà a parar.

“Espera... Tens pressa?” *(Pausa)* Pressa. Portava mesos buscant el llevataques més ràpid i eficaç i allà estava ell. Preguntant si tenia pressa.

Em vaig quedar. *(Pausa)* I molt temps. Potser fos l’orgull ferit, l’amor no donat, la revenja de la carn. Potser que ho fes per mi.

O per treure’m la ràbia d’haver estat substituïda. No ho sé *(Pausa)*

Molt temps després el vaig deixar jo. O fou ell, novament, qui tornà a deixar-me? Carles era gris. S’havia tornat tan gris que no el reconeixia. No ho sé.

Ara estic aprenent a viure amb els meus “no ho sé”, amb tots els dubtes que se’m pegaren a la pell en les successives crisis. O a reconciliar-me una mica amb ells. *(Somrient)* No ho sé, crec que no em va malament.

(Penèlope i l’Amiga de Penèlope conviden a accedir a l’escena a la Dona que espera.)

LA DONA QUE ESPERA: Qui va viatjar del dos? Jo me’n vaig anar sense moure els peus. Vaig revoltar-me fins desaparèixer. Tu viatjares per poder volar; jo per soterrar-me i renéixer.

Ara sé que el teu viatge fou una invitació al meu. Ara que puc mirar-te sense veure un estranger. Ara tinc eixa edat en que les coses es veuen des de l’altre cantó de l’espill.

Saps Ulisses... T’importa que et diga Ulisses? Em vas fer mal. *(Pausa)* I em vas fer un bé. Em regalares l’estrip embolicat amb paper de cel·lofana. Però en trencar-me em vaig veure atrapada en la història; en la mirada d’eixes dones que esperen rere la gelosia d’una finestra. I vaig decidir sortir. Esquinçar la meua pell per prendre’n un altra. *(Pausa)* I vaig volar, Ulisses. Amb les ales de qui es va sentir captaire de la vida i ara es reconeix propietari d’ella.

Supose que ara m’entens...

(Penèlope i l’Amiga de Penèlope comencen a despenjar el gran teler blau, símbol de l’espera.)

LA DONA QUE ESPERA: Que desfés la nostra habitació en silenci. Que em lliurés a la litúrgia de les caixes plegables i al “aquest cabàs és meu”. Que me n’anés agranant les meues petjades del corredor. I les de la meua partida.

Supose que ara entens el meu silenci. Mesos i mesos sense paraules, sense cartes, sense trucades. Però només ho supose, Ulisses. Arriba un dia en que les petjades d’allò que va ocórrer es tornen borroses. I et confons quan repeteixes com va ser... Tan és. Ha passat tant temps des de llavors...

Ara et tinc ben guardat. Com una part de mi mateixa. Com una part del que vaig ser. (Pausa) I del que sóc. I ara estàs ací. Després de tants anys. Sol (Pausa) Però eixa és altra història. Tu volies saber. I açò és el que va ser.

Penèlope, l'Amiga de Penèlope i la Dona que espera, surten d'escena abraçades. En terra, el teler blau.

Fosc

-FI-

GEMMA PERIS

Bonrepòs i Mirambell (València), 1971

Actriz, autora, directora y productora. Diplomada en Arte Dramático por la ESAD de Valencia. Premio ESCÈNIA 2002 a la Mejor Interpretación Femenina por ZULO.

En 2001 funda junto a David Albert la **Asociación Cultural TEA3** con la que presentan: *Zulo*, de Ximo Llorens (2001); *Les veus de Penélope*, de Itziar Pascual; *La Sal de la Vida*, de Roger Colom y Gemma Peris (2002); *La comèdia de la Tragèdia de Caldesa* de Roger Colom y Pep Izquierdo (2003). En 2006, junto a Roger Colom, Pep Izquierdo y David Albert fundan **La sangonera de comèdies S.L.**

Trabaja como actriz en: *Zulo*; *La Sal de la Vida*; *La comèdia de la Tragèdia de Caldesa*; *El pensament per enemic*, de Beth Escudé; *Malignas Coyunturas*, de Gianni Clementi; *Això era i no era*, de Pasqual Alapont y *Terentius*, de Juanjo Prats entre otras. Del 2003 al 2007 forma parte del elenco fijo de La **Internacional Melancólica: cabaret poético, político y barato** realizando más de 40 espectáculos distintos; actuando en la sala *Ca Revolta* de Valencia y realizando una gira de dos meses en Buenos Aires (Argentina).

Escribe: *La sal de la vida* junto a Roger Colom; el guión de la *I Mostra d'Arts Escèniques i Audiovisuals* del I.E.S. Eugeni d'Ors; el guión de la gala de los *XV Premis de la Societat Coral "El Micalet"*; el guión de la Gala de Clausura de la *I Mostra de Teatre Comarcal ESCÈNIA* (Foios). Traduce y adapta al valenciano de *Las voces de Penélope* de Itziar Pascual.

Dirige: *Homenatge urgent a Miquel Martí i Pol*; *Poemes contra la guerra*; *Les Veus de Penélope*; *1ª Mostra d'Arts Escèniques i Audiovisuals* del I.E.S Eugeni d'Ors de Badalona; Acto de clausura de la *Trobada Internacional contra el Projecte Euromediterrani i la Globalització al Món Àrab* (Revolta-Comité de Solidaridad con la Causa Àrabe); *Gala de Clausura de la I Mostra de Teatre Comarcal ESCÈNIA* (Foios)

Produce: *La Comedia de la Tragedia de Caldesa*, *La Sal de la Vida*, *Les Veus de Penélope* y *Zulo* (TEA3); *Gala de entrega de Premios Prevarica 2003*, (La Internacional Melancólica).

Vice-presidenta de la Asociación DONESenART de Valencia desde su fundación hasta el 2006.

Desde 1994 da clases de teatro en diferentes centros a lo largo de la Comunidad Valenciana y Cataluña.

E-mail de contacto: baquis@ono.com